

*Antagen av
Botkyrkas
kommunfullmäktige
maj 2010*

FRAMTID FÖR TULLINGE

*Ett långsiktigt program
för hållbar utveckling*

BOTKYRKA
KOMMUN

Långt ifrån lagom

Vi förtroendevalda har en vision om livet i ett hållbart Tullinge:

”Ett hållbart Tullinge formar vi tillsammans. Tullingeborna har goda möjligheter att göra klimatsmarta val och att njuta av ett aktivt liv, med natur och kultur inpå knuten.”

För oss betyder det att vi tillsammans med Tullingeborna gör Tullinge till en plats där människor känner sig hemma och trivs. Tullinge ska vara ett vackert och tryggt område med goda möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser. När vi planerar nya bostäder och arbetsplatser ska vi ta tillvara Tullinges särart. Klimatsmart byggande och bostadsnära natur är självklart. Det är viktigt att det finns bra kommunal välfärd på nära håll och det ska vara enkelt och bekvämt att ta sig till och från Tullinge, såväl med kollektivtrafik som på cykel och till fots.

Katarina Berggren

Kommunstyrelsens ordförande

INLEDNING

DET HÄR ÄR ETT PROGRAM FÖR TULLINGES utveckling under de närmaste trettio åren. Programmet kommer att vara en del av kommunens styrning och i förlängningen påverka de kommunala verksamheterna i stadsdelen. Programmet pekar på det som är absolut viktigast att arbeta med för att skapa ett långsiktigt hållbart Tullinge.

Tullinge ska vara fortsatt attraktivt om 30 år

Tullinge är attraktivt på många sätt. Tullinge har karaktären av ett litet samhälle och är samtidigt en del av storstaden. Här finns en omväxlande miljö med slingrande gator i en kuperad terräng och charmiga hus från olika epoker. Närheten till natur, grönområden och tystnad är också Tullinges styrka. Bostadspriserna är bra jämfört med prisläget i Stockholm som helhet. Kommunens skolor och förskolor i stadsdelen har ett gott rykte. Och som en del av Botkyrka och Stockholmsregionen är kulturutbudet stort liksom tillgången på arbetsplatser.

Tullinges kvaliteter lockar en stor inflyttning. Under de senaste trettio åren har Tullinges befolkning mer än fördubblats och prognoserna visar att befolkningen fortsätter att öka. Tullinge har förändrats från att varit ett litet stationssamhälle med inslag av fritidshus till att vara en del av storstaden Stockholm. Som en del av storstadsregionen blir förändringstrycket påtagligt i Tullinge. Den pågående utvecklingen i Flemingsberg med fler arbetsplatser och bostäder påverkar också Tullinge. Sammantaget inverkar det här förändringstrycket inte bara på stadsmiljön och folkmängden, utan även på graden av anonymitet samt Tullingebornas känsla för platsen och för kommunen.

Vi behöver balansera och styra förändringstrycket för att utveckla Tullinges kvaliteter och attraktivitet. Tullinge ska fortsätta att utvecklas i takt med storstaden och befolkningen ska kunna öka ytterligare i antal. Men vi behöver samtidigt se till att vi säkrar charmen, tillgängligheten till grönområden och nya och gamla Tullingebors trivsel.

Programmet har tagits fram i dialog med Tullingeborna

Vi har tagit fram Tullinges utvecklingsprogram i en process som har växlat mellan medborgardialog och utredningsarbete. Först tog vi fram ett underlag som låg till grund för diskussioner med boende och verksamma i Tullinge under hösten 2008. Med utgångspunkt från de synpunkter och idéer vi fick in då, arbetade vi fram ett förslag till utvecklingsprogram.

Under hösten 2009 gick vi ut med en ny omgång medborgardialog för att stämma av innehållet med Tullingeborna ännu en gång. Vi tycker att dialogen till stora delar bekräftade att vi hade föreslagit rätt huvuduppgifter att arbeta långsiktigt med i Tullinge. Men vi fick också tydliga signaler att vissa ord och uttryck, som till exempel "stadsmiljö" och "kommunikation" kunde misstolkas. Medborgardialogen gav oss också signaler om att många Tullingebor vill att Tullinges historia ska tas till vara på ett bättre sätt. Det har vi därför lagt in i programmet.

Efter medborgardialogen 2009 har innehållet justerats och kommunfullmäktige antog programmet i maj 2010.

Flera syften med programmet

Tullinges utvecklingsprogram fyller flera syften. Det ska samordna de kommunala insatserna i stadsdelen och ge en tydlig bild av kommunens utvecklingsidé – det vill säga kommunens vision av Tullinge i ett trettioårsperspektiv. Programmet ska också omsätta kommunens arbete med hållbar utveckling till lokala förutsättningar och behov i just Tullinge. Vi har arbetat intensivt med hållbar utveckling sedan 2004 på en övergripande kommunal nivå. Nu fortsätter vi arbetet genom att anpassa och konkretisera hållbarhetsarbetet till de olika utmaningar som olika delar av kommunen har.

Utvecklingsprogrammet hjälper kommunens politiker att styra verksamheten så att vi gör rätt saker på rätt plats. Varje år bestämmer politikerna vad som behöver göras just det året för att vi på trettio års sikt ska nå visionen om ett hållbart Tullinge. Allt som görs kopplat till de speciella huvuduppgifterna för Tullinge kommer att samlas i ett rullande handlingsprogram där du kan följa utvecklingen.

Huvuduppgifter för ett hållbart Tullinge

Kommunens arbete med långsiktig hållbar utveckling i Tullinge ska koncentreras till tre huvuduppgifter:

- 1. Säkra och utveckla Tullinges kvaliteter.*
- 2. Utveckla dialogen med Tullingeborna*
- 3. Gör det möjligt att leva klimatsmart*

I det här programmet anger vi handlingsvägar inom varje huvuduppgift.

NÅGRA RÖSTER UR MEDBORGARDIALOGEN 2008 & 2009

Bygg en sammanhängande cykelväg från Tumba via Tullinge till Flemingsberg.

Tullinge och Flemingsberg kommer nog att bli en stor enhet i närsambället. För många av oss kommer kontakten med övriga Botkyrka att bli mindre.

Jag skulle åka kommunalt till Subtopia i Alby för min dotters pianokonsert. Vi startade 17.15 och var tillbaka 20.45. Själva tiden vi var där var 40 minuter.

Att även Tullinge behöver dra sitt strå till stacken för att skaffa bostäder till en ökad befolkning i länet är klart, men förstör inte Tullinge, då tappar Tullinge sin hittillsvarande dragkraft.

Bevara grönytor och Tullinges charm.

Vi skulle kunna utnyttja Tullingesjön så mycket bättre med vandrings- och cykelled och fler badplatser.

Tullinges kvalitéer för mig är närheten till naturen, dess grönområden och att det inte är för tätbebyggt.

Byggandet av hyreslägenheter kan öka något med fokus på estetik och kvalitet.

Återkoppling är viktig.

SÅ HÄR HAR VI ARBETAT FRAM PROGRAMMET

* I sina ettårsplaner klargör nämnderna hur de arbetar utifrån utvecklingsprogrammet. Områdesgruppen i Tullinge samlar nämndernas bidrag i ett rullande handlingsprogram, följer och utvärderar genomförandet.

Man skiljer på närhet och tillgänglighet när man pratar om grönområden. Närhet är en fråga om avstånd. Tillgänglighet handlar om orienterbarhet, trygghet, säkerhet och vägs skyltning. En av Tullinges styrkor är närheten till grönområden, medan tillgängligheten kan bli bättre.

HUVUDUPPGIFT 1: SÄKRA OCH UTVECKLA TULLINGES KVALITETER

TULLINGE ÄR ATTRAKTIVT – Tullingeborna trivs och många vill flytta hit. Efterfrågan på bostäder i Tullinge är stor både i det befintliga beståndet och i ny bebyggelse. Skolorna håller hög kvalitet – resultatmässigt högre än länsgenomsnittet. De flesta barn i Tullinge går också i den egna stadsdelens skolor. Kombinationen närhet till storstadens breda utbud och närhet till natur och friluftsliv, är något som många Tullingebor sätter värde på.

Tullinges popularitet innebär ett förändringstryck som i sig kan påverka Tullinges kvaliteter negativt. Den här huvuduppgiften handlar om att upprätthålla, underhålla och utveckla stadsdelens värden.

Handlingsvägar

För att säkra och utveckla Tullinges kvaliteter ska vi koncentrera arbetet till fem handlingsvägar.

1. Upprätthåll och utveckla kvaliteten i kommunal service

Trycket är hårt på Tullinges kommunala service. Det gäller både förskolor, skolor och äldreomsorg, men också lokaler och gator. Det är en utmaning att hålla jämna steg med befolkningsutvecklingen och konkurrensen i regionen.

- > Vi ska upprätthålla och ständigt utveckla den kommunala servicen.
- > Vi ska dra nytta av närheten till Södertörns högskola, Kungliga tekniska högskolan och Karolinska institutet i Flemingsberg och öka samarbetet oss emellan.
- > Med långsiktig ekonomisk planering ska vi möjliggöra kontinuerligt underhåll av befintliga gator och kommunala anläggningar och lokaler, som förskolor och skolor.

2. Komplettera bostadsutbudet med fler upplåtelseformer

Bostadsutbudet i Tullinge består bara till knappt 10 procent av hyresrätter. För att göra det möjligt för fler att bo och bo kvar i Tullinge behöver utbudet av hyresrätter öka. Det handlar till exempel om alternativ för äldre som vill flytta från villan till ett bekvämare boende och ungdomar som vill flytta hemifrån.

- > Vi ska öka andelen hyresrätter i Tullinge.

3. Upprätthåll och utveckla Tullinge som en bra plats för fritid

En av Tullinges styrkor är närheten till grönområden och ett levande föreningsliv. En svaghet är bristen på mötesplatser. För att fortsätta vara ett attraktivt alternativ i regionen behöver vi upprätthålla och utveckla Tullinge som en plats för fritid – dels för rekreation och återhämtning, dels för inspiration och möten.

- > Vi ska skapa fler platser och stråk för spontana, vardagliga möten till exempel utmed Tullingesjön eller runt strategiska platser och vägshål.
- > Vi ska förbättra tillgängligheten till bostadsnära grönområden.
- > Vi ska underlätta för föreningslivet att utnyttja kommunala lokaler.

Tullinges barn och unga

Vi tror att de handlingsvägar som vi pekar ut är betydelsefulla för alla Tullingebor, men kanske särskilt för barn och unga i Tullinge. Vi vill erbjuda bra service och aktiviteter för de barn som har långa dagar på förskola, skola och fritids. Vi behöver också mötesplatser och möjligheter till en rik fritid i närområdet för Tullingeungdomarna. Bra stöd till föräldrar är samtidigt ett bra stöd för barn och unga. Till exempel är öppna förskolan en viktig resurs för nya föräldrar medan alkohol- och drogförebyggande arbete är ett bra stöd för tonårsföräldrar.

Vi ska utnyttja Tullingesjöns stränder bättre för promenadstråk, bad, båtliv och skridskor.

4. Upprätthåll och utveckla Tullinge centrum

Det är en utmaning på många håll att upprätthålla en bra basservice i små stadsdelscentrum. Konkurrensen är hård från gallerior och stormarknader. Men ett stadsdelscentrum är viktigt ur ett socialt perspektiv, inte minst för ungdomar och äldre.

- > Vi ska verka för ett levande stadsdelscentrum.
- > Vi ska pröva idén att på sikt samla kommunens mer publika befintliga utbud, som medborgarkontor, bibliotek, fritidsgård och kulturskola tillsammans med övrigt utbud i centrum. Möteslokaler och replokaler bör också kunna samlas hit.

5. Ta vara på Tullinges historia i Botkyrka

Vi behöver stärka Tullinges nya identitet bland annat genom att bättre ta vara på Tullinges och Botkyrkas historia. Detta arbete bör ske i samverkan med hembygdsföreningar och andra ideella föreningar.

- > Vi ska genom skyltning synliggöra Tullinges mest betydelsefulla platser och kända profiler inom idrott, innovationer, konst och litteratur.
- > Föreningslivet, skolan och biblioteket ska förmedla och levandegöra Tullinges historia.
- > Vi ska bättre förmedla nya händelser som förknippas med Tullinge.

Viktiga förutsättningar för centrala Tullinge utveckling:

Det finns ett detaljplaneprogram för de centrala delarna av Tullinge. Detaljplaneprogrammet belyser vilka utvecklings- och utbyggnadsmöjligheter som finns. Delar av programmet kan vi arbeta med på kort sikt, medan andra delar av programmet förutsätter Förbifart Tullinge.

Sedan mars 2010 är Botkyrka kommun och Trafikverket överens om hur den första etappen av den nya förbifarten ska finansieras. Det innebär att den nya vägen börjar byggas 2012 och förutsättningarna för att förverkliga idéerna i detaljplaneprogrammet är goda.

Detaljplaneprogrammet visar att det går att skapa byggrätter för fler bostäder, vilket i sin tur kan ge underlag till att en omsorgsfull utformning av gator och torg kan genomföras. Programmet visar också alternativa trafiklösningar för centrala Tullinge. Vid ett genomförande av förbifarten kommer genomfartstrafiken att minska i centrala Tullinge, vilket eventuellt också kan innebära att underlaget för handel förändras. Kommunens ambition är att Tullinge centrum även i framtiden ska vara ett uppskattat närcentrum.

En trygg och levande stadsdel behöver tillfällen och platser för spontana, vardagliga möten – tillfällen att se andra och själv synas, känna igen andra och själv bli igenkänd. Lekplatser och idrottsplatser är viktiga mötesplatser för barn, ungdomar och föräldrar. Centrum, pendeltågsstationen och de största huvudstråken är också betydelsefulla platser ur ett socialt perspektiv.

HUVUDUPPGIFT 2: UTVECKLA DIALOGEN MED TULLINGEBORNA

TULLINGEBOR ÄR AKTIVA MEDBORGARE som röstar, deltar i föreningar, internet-aktiviteter och friluftsvksamheter. Tullingebor lämnar in flest medborgarförslag per år till kommunen och är på olika sätt också delaktiga i utvecklingen av Tullinge. Det är positivt. Samtidigt visar medborgarundersökningar att Tullingebor tycker det är svårt att påverka i kommunala frågor. Känslan av samhörighet med resten av Botkyrka kommun är dessutom svag.

För att Tullinge ska utvecklas i en hållbar riktning är det viktigt att Tullingeborna ser fördelarna med att vara en del av Botkyrka. Att det finns en gemensam helhetssyn på samhällets behov och förutsättningar.

” *Handlingsvägarna ska ge Tullingeborna bättre möjligheter att vara delaktiga och samtidigt skapa större förståelse för på vilket sätt kommunen styrs. Att ta till vara Tullingebornas engagemang ger bättre beslutsunderlag i kommunen och stärker tilltron till demokratin. Att känna delaktighet och att kunna påverka stärker också samhörigheten i lokalsamhället och inverkar positivt på hälsan för den enskilde.*

Handlingsvägar

Vi ska koncentrera arbetet med den här huvuduppgiften till två långsiktiga handlingsvägar.

1. Ta vara på Tullingebornas engagemang

Tullingeborna är och vill vara delaktiga. Engagemanget är till nytta både för kommunen och för lokalsamhället. Vi ska i större utsträckning ta tillvara engagemanget och kunskapen hos dem. Vi ska också på ett bättre sätt tydliggöra vilka möjligheter det finns att påverka kommunen och utveckla nya former för inflytande. Alla anställda i Tullinges kommunala verksamheter är viktiga "tentakler" till Tullingeborna, och vi har därför en nyckelroll i arbetet med förtroende och tillit.

- > Vi ska bemöta kritik när den uppstår.
- > Vi ska ha bra rutiner för att ta emot synpunkter, ta till oss av bra idéer och vidarebefordra synpunkter och idéer till rätt instans – och ge återkoppling.
- > Vi som anställda i kommunen, oavsett förvaltning, ska vara uppdaterade och mer synliga för Tullingeborna. Vi ska alla känna ett ansvar att företräda kommunen, ge ett bra bemötande och lotsa rätt i kommunens organisation.

2. Berätta vad vi gör och varför

Det är viktigt att kommunen är tydlig med ambitionerna för Tullinges utveckling, att vi i kommunen också visar ett seriöst arbete för att förverkliga och genomföra ambitionerna. Enkelt uttryckt handlar det om att inte lova mer än vi kan hålla.

- > Vi ska på ett tydligare sätt kommunicera vad vi gör (eller inte gör) och varför.
- > Insynen i vår verksamhet och i beslutsfattandet ska bli bättre.

HUVUDUPPGIFT 3: GÖR DET MÖJLIGT ATT LEVA KLIMATSMART

VI SER ATT TULLINGES ÖVERGRIPANDE STRUKTUR inte på ett tillräckligt bra sätt möjliggör för Tullingeborna att minska sin klimatpåverkan, exempelvis genom minskat bilåkande. Tullinge är stort – till ytan lika stort som hela norra Botkyrka – och förbindelserna mellan de olika delarna inom Tullinge är inte bra. Inte heller är kopplingarna mellan Tullinge och andra stadsdelar i Botkyrka eller Flemingsberg självklara.

Handlingsvägar

Vi ska koncentrera arbetet för en klimatsmart livsmiljö till tre långsiktiga handlingsvägar.

1. Låt tillgänglighet och närhet genomsyra kommunens planering

Förändringstrycket är högt i Tullinge och det byggs många bostäder i stadsdelen – mest spridda enskilda småhus men också större byggprojekt med flera bostäder. Tullingeborna kommer att bli fler. Men efter att Riksten är utbyggt bör inte Tullinge bli större till ytan i ett generationsperspektiv – inte heller få fler bilberoende bostadsområden.

- > Vi ska satsa på kompletteringsbebyggelse med närhet till kollektivtrafik, arbetsplatser, skola och förskola.
- > Vi ska på sikt skapa bättre förbindelser och en mer sammanhängande miljö mellan Tullinge och Flemingsberg.
- > Vi ska säkra tillgängligheten till bostadsnära natur.
- > Vi ska erbjuda förskoleplatser och skola nära barnens hem. Det minskar bilåkandet och främjar fysisk aktivitet.

Vi kan inte erbjuda samma utbud av kultur- och fritidsaktiviteter i alla stadsdelar, utan stadsdelarnas utbud måste komplettera varandra. Därför ska det vara lätt att för barn och unga att ta sig mellan olika platser.

2. Utveckla klimatsmarta och säkra förbindelser

Cykelvägnätet och kollektivtrafiken behöver anpassas till Tullinges storlek och struktur, bland annat för att uppmuntra till fysisk aktivitet och minska koldioxidutsläppen i vardagsresorna. Det ska vara lätt och tryggt att cykla eller resa med modern kollektivtrafik inom Tullinge och mellan Tullinge och andra platser i regionen – till andra stadsdelar i Botkyrka och till Flemingsberg. Bra kommunikationer inom kommunen ger också starkare sammanhållning och underlättar möten mellan människor i olika stadsdelar.

- > Vi ska komplettera cykelvägnätet och förbättra skyltningen.

Vi ska i kontakten med Storstockholms lokaltrafik (SL) och andra regionala aktörer verka för:

- > Stärkt kollektivtrafik. Vi ser behov av direktförbindelse mellan södra och norra Tullinge och smidigare kollektivtrafik mellan södra och norra Botkyrka.
- > En snabb utbyggnad av spårväg Syd från Kungens Kurva-Skärholmen till Flemingsberg och med en förlängning mot Riksten och Tumba.
- > Närtrafik, spårväg och andra moderna typer av kollektivtrafik som på sikt kan komplettera buss och pendeltåg.
- > Bättre tillgänglighet till pendeltågsstationen.

” De handlingsvägar vi pekar på för den här huvuduppgiften kommer att ge bättre förutsättningar för Tullingeborna att minska sin klimatpåverkan. Vår förhoppning är också att dessa handlingsvägar har positiv inverkan på Tullingebornas folkhälsa och trygghet. Särskilt barn, ungdomar och äldre i Tullinge gynnas av förbättrad tillgänglighet, trygga och säkra gång- och cykelbanor och effektivare kollektivtrafik.

3. Blanda bostäder och verksamheter

Tullinge är i första hand en stadsdel där människor bor – arbetar gör de flesta någon annanstans i regionen. Men en större blandning av bostäder och arbetsplatser kan få flera positiva effekter. Dels skulle arbetsresorna kunna bli kortare för fler Tullingebor, vilket ökar möjligheterna för hållbart resande. Dels blir stadsdelen mer levande och trygg, när centrala stråk och platser befolkas fler timmar på dygnet.

- > Vi ska på sikt öka antalet arbetsplatser i Tullinge – i centrum, i hantverksbyn, i Rikstens företagspark, i Skyttbrink, i Hamringe och längs huvudgator.
- > Vi ska stödja utvecklingen i Flemingsberg som kommer att ge mer stadsliv, handel, arbetsplatser och utbildningsplatser i Tullinges närhet.

SUMMERING

TULLINGE FÖRÄNDRAS SNABBT. Vi behöver balansera och styra förändringstrycket för att utveckla Tullinges kvaliteter. I det här programmet för hållbar utveckling i Tullinge har vi presenterat de tre huvuduppgifter som vi kommer att fokusera på under de närmaste trettio åren.

1. **Säkra och utveckla Tullinges kvaliteter**
 - Vi vill säkra och utveckla Tullinges kvaliteter genom att förbättra den kommunala servicen, bredda bostadsutbudet, bättre ta tillvara Tullinges historia och förstärka Tullinge som en bra plats för fritid.
2. **Utveckla dialogen med Tullingeborna**
 - Vi vill bättre ta tillvara Tullingebornas engagemang och förbättra kommunens information till och dialog med Tullingeborna.
3. **Gör det möjligt att leva klimatsmart**
 - Vi vill skapa en klimatsmart livsmiljö genom att förbättra sambanden mellan Tullinges olika delar, öka utbudet av arbetsplatser och service i Tullinges närhet och genom att förbättra cykelvägnätet och kollektivtrafiken.

” Delar av Tullinge ingår i det som kallas den regionala stadskärnan Flemingsberg. Området runt Flemingsberg är tänkt att utvecklas till ett av flera bra alternativ till Stockholms innerstad. Målet är att Flemingsberg fram till 2030 ska utvecklas till ett starkt centrum för utbildning, forskning, kunskapsintensivt näringsliv och nyföretagande. Samtidigt ska där finnas attraktiva bostäder. Detta kommer också att påverka utvecklingen i Tullinge. Utvecklingsarbetet i Flemingsberg leds av Stockholms läns landsting samt Botkyrka och Huddinge kommuner tillsammans.

Mer information finns på webbplatsen www.flemingsberg.com.

Tullinges webbplats www.botkyrka.se/tullinge

Medborgarkontoret i Tullinge

Öppettider för besök

Måndag–torsdag kl 10–18

Fredag kl 10–15

Besöksadress

Tullinge centrum, Nyängsvägen 3

Postadress

Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA

Dialogforum i Tullinge

Jill Melinder (S), ordförande i dialogforum Tullinge

Telefon: 070-283 51 55

E-post: jill.melinder@botkyrka.se

Kontaktpersoner

Björn Adelly, områdesutvecklare i Tullinge

Telefon: 08-530 611 91

E-post: bjorn.adelly@botkyrka.se

Charlotte Persson, kommunledningsförvaltningen

Telefon: 08-530 611 67

E-post: charlotte.persson@botkyrka.se

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Långt ifrån lagom